

Γλωσσικά

1. - Μια έντυπη επιστολή, που έλαβα προ ημερών, με πληροφορούσε ότι κάποιος εκδότης με επέλεξε, άγνωστο πώς, γι'α να μου προσφέρει την Ιστορία του Παπαρηγόπουλου μεταφρασμένη στη δημοτική αντί μόνο των εξόδων βιβλιοδεσίας.

Αυτή η μετάφραση δεν είναι και τόσο εξωφρενική, όσο φαίνεται από πρώτη όψη. Είναι το ευθύ αποτέλεσμα της διαδικασίας συρρίκνωσης και πτώχευσης που υφίσταται η ελληνική γλώσσα στα χέρια κάποιων πούρων δημοτικιστών. Διότι όταν αρχίζουμε θεωρώντας αυτονόητο ότι δεν μπορούμε να καταλάβουμε χωρίς μετάφραση τον Ξενοφώντα και τα Ευαγγέλια, φυσικό είναι να προχωρήσουμε^α «ι σ' όλα τα χρονικά απομακρυσμένα ή ιδιωματικά κείμενα: στον Ερωτόκριτο, στο Χρονικό του Μορέως, μετά στον Μακρυγιάννη και το Φωτάκο (βρίθουν από ελληνικούρες κι από λέξεις, αραβικές, τούρκικες κ.ο.κ.) στον Ροϊδη και τον Παπαρηγόπουλο. Το επόμενο βήμα θα είναι να μεταφραστούν στη «δημοτική» ο Καβάφης, ο Ελευθέριος Βενιζέλος και ο Γ.Παπανδρέου, αφού ως δημοτική ορίζεται πλέον σιωπηρά η στοιχειώδης γλώσσα^τ «ν χιλίων λέξεων, που είναι κτήμα του τελευταίου σημερινού αναλφάβητου έλληνα.

2. - Κοινός τόπος και κοινή διδαχή περί το γλωσσικό^α ζήτημα ήταν πάντοτε, ότι όλοι οι ευρωπαϊκοί λαοί έχουν κατακτήσει μian ενιαία εθνική γλώσσα, ενώ εμείς οι έλληνες ταλαιπωρούμαστε από μian αφόρητη διγλωσσία.

Αυτό νόμιζα κι εγώ, ώσπου τελευταία πήρα στα χέρια μου κάποιες αποφάσεις «δημοτικιστών» δικαστών, οι οποίοι αποφάσισαν να καταργήσουν όλα εκείνα τα τυπικά «Συνεδρίασαν δημοσία ίνα δικάση επί τής έξης υποθέσεως... Ίδόν τήν δικογραφίαν, Σκεφθέν κατά τόν Νόμον» Υϊα να τ' αντικαταστήσουν με φράσεις της καθομιλουμένης.

Αλλά στη νομική ορολογία υπάρχουν όχι μόνο καταλήξεις ανύπαρκτες στην κοινή γλώσσα (η Defenderesse μπορεί να κατανοηθεί μονάχα από το Se Defendre, όχι περισσότερο απ' ότι το «σκαφθέν» από το «σκέπτομαι») αλλ' ακόμη και λέξεις (καμιά προσπέλαση δεν προσφέρει η καθομιλουμένη αγγλική για το Deceased).

Αν λοιπόν για να 'χουμε δημοτική γλώσσα θα πρέπει να καταργήσουμε όλες τις ιδιοτυπίες της διαλέκτου των νομικών, των χημικών, κοκ, τότε θα πρέπει να ξέρουμε ότι παντού αλλού θα υπάρχει διγλωσσία, κι ότι μονάχα στην Ελλάδα καταφέραμε την ενιαία εθνική δημοτική γλώσσα.

Θανάσης Καλόμαλος

ΑΚΕΛικά

ΑΚΕΛικά 1

Ο Γ.Γ. του ΑΚΕΛ, Ε.Παπαϊωάννου μίλησε στις 14 Μαρτίου στο Πολιτιστικό Κέντρο Λευκωσίας με θέμα «Η πολιτική γραμμή του ΑΚΕΛ κατά τη διάρκεια της τελευταίας 25ετίας». Αρχικά αναφέρθηκε στην ιστορία του ΑΚΕΛ: την ίδρυση του, τις διώξεις που υπέστη, ακόμα και την καταστροφή της βιβλιοθήκης του από τους άγγλους αποικιοκράτες. Για να φτάσει, πηδώντας από το 1955 στο 1959, στις συμφωνίες της Ζυρίχης-Λονδίνου που βρήκαν το ΑΚΕΛ παράνομο και δεν κλήθηκε στο Λονδίνο και στις απόψεις που έκφρασε στον Μακάριο για την παραμονή αγγλικών οάσεων στην Κύπρο.

Δεν είτε λέξη, όμως, για την αρνητική στάση του ΑΚΕΛ απέναντι στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα, της ΕΟΚΑ. Λέξη για το ότι καταδίκασε τον αγώνα για το ότι τον κατάγγειλε. Είναι να λέγονται τέτοια πράγματα;

ΑΚΕΛικά 2

1η Απριλίου 1955 ξεκίνησε ο εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας της ΕΟΚΑ. 1η Απριλίου 1984 όλες οι κυπριακές εφημερίδες, ο κυπριακός ελληνισμός, θυμάται και τιμά την 1η Απριλίου, τον αγώνα της ΕΟΚΑ. Άρθρα, σχόλια κλπ, κατακλύζουν τις κυπριακές εφημερίδες, υπενθυμίζοντας την αρχή του ηρωικού (μα προδομένου) αυτού

αγώνα. Όλες εκτός από την εφημερίδα του ΑΚΕΛ την «Χαραυγή». Ούτε μια λέξη για την επέτειο. Διαβάζουμε άρθρα για το «21 και η αλήθεια», για τη «φογωμάρα στους αφγανούς αντεπαναστάτες», για τον «Ερνέστο Τσε Γκεβέρα και τους αριστερούς αντικομμουνιστές» και άλλα πολλά. Τίποτα που να θυμίζει ότι 1η Απριλίου 1955 “Ρχισε ο αγώνας της ΕΟΚΑ. Μόνο σε μια γωνίτσα, στην τελευταία σελίδα, αναφέρεται σε λίγες γραμμές ότι το ΔΗΚΟ, η ΕΔΕΚ, η ΓΟΔΗΚ και η ΝΕΔΗΠΑ εξέδωσαν διακηρύξεις για την επέτειο. Το ΑΚΕΛ δεν καταδέχτηκε. Απουσία-αμνησία.

ΑΚΕΛικά 3

Ενώ όλοι οι άλλοι, εκτός ΑΚΕΛ-«Χαραυγής» τιμούσαν την επέτειο της ΕΟΚΑ, η «Χαραυγή» ανάγγελε «εκδήλωση στη μνήμη των ηρωομαρτύρων της ελληνοτουρκικής φιλίας Καβάσογλου-Μισιαούλη» για τις 8 Απριλίου. Στο μνημόσυνο μίλησε και εκπρόσωπος των τουρκοκύπριων προοδευτικών (κομμουνιστών). Ο Μουσταφά Χουσεΐν. Ο σύντομος χαιρετισμός του τέλειωσε έτσι: «Τιμών-“ζ τη μνήμη των δυο μας συντρόφων πρέπει εμείς οι δυο κοινότητες να δυναμώσουμε τον αγώνα για μια κοινή πα-“ρίδα ελεύθερη, ομόσπονδη, ανεξάρτητη, χωρίς στρατούς και βάσεις. Ζήτω η ελληνοτουρκική φιλία. Ζήτω η Κύπρος».

Χαιρετισμός στη γραμμή του Ντενκτάς: Δυο κοινότη-“? (όχι μειονότητα, αλλά κοινότητα οι τουρκοκύπριοι), άρα ομοσπονδία. Πατρίδα χωρίς στρατούς. Όχι, να φύγουν τα τουρκικά στρατεύματα κατοχής. Αλλά γενικά οι στρατοί: δηλαδή να μην έρθει ελληνικός στρατός στην Κύπρο.

Ο Ε.Παπαϊωάννου στον λόγο του μίλησε, δεν μπορούσε να κάνει και αλλοιώς, για τουρκικά στρατεύματα κατοχής. Ο σύντροφος Μουσταφά το «ξέχασε». Έκανε πως δεν το πρόσεξε και ο σύντροφος Εζεκίας. Τι άλλο μπορούσε να συμβεί σε ένα μνημόσυνο που απουσίαζε η μνήμη;

ΑΚΕΛικά 4

Δεν έχει περάσει μέρα που το ΑΚΕΛ να μην έχει τονίσει

την ανάγκη ενίσχυσης των προτάσεων Κουεγιάρ. Εμμονή στις προτάσεις Κουεγιάρ, ενίσχυση της πρωτοβουλίας Κουεγιάρ και δώστου Κουεγιάρ. Στις 24 Μαρτίου με μεγάλους τίτλους πρόβαλε τη δήλωση του κ.Ντουρντουράν (Κόμμα Κοινωνικής Απελευθέρωσης) που υποστήριξε ότι οι προτάσεις Κουεγιάρ έπρεπε να μελετηθούν προσεκτικά. Τό ίδιο πρόβαλε στις 10 Απριλίου τη δήλωση του Γ.Γ. του Δημοκρατικού Κόμματος κ.Ταλάτ με την οποία καλούσε τον Ντενκτάς να απαντήσει θετικά στον Κουεγιάρ. Κι όλα αυτά για να αποδείξει ότι υπάρχουν δυνάμεις τουρκοκυπριακές που αντιτίθενται στα ιμπεριαλιστικά-αμερικανικά σχέδια υποστηρίζοντας τις πρωτοβουλίες Κουεγιάρ.

Όποιος όμως, διάβαζε με προσοχή ολόκληρο το κείμενο των δηλώσεων του κ.Ταλάτ που τις δημοσίευσε και η «Χαραυγή», εύκολα διαπίστωνε ότι ο Ταλάτ ομολογούσε αυτό που το ΑΚΕΛ πασχίζει να αποκρύψει: ότι οι προτάσεις Κουεγιάρ είναι οι προτάσεις του Ντενκτάς ντυμένες τη φορεσιά του «υπερ-εθνικού» ΟΗΕ. Είπε, σε κάποια στροφή του λόγου του κ. Ταλάτ: «Το Τουρκικό Δημοκρατικό Κόμμα υποστηρίζει ότι πρέπει να δοθεί θετική απάντηση στις προτάσεις Κουεγιάρ. Αν μελετήσουμε τα 5 άρθρα των προτάσεων Κουεγιάρ, βλέπουμε ότι υπάρχουν ομοιότητες με τις προτάσεις που υπέβαλε ο κ.Ντενκτάς στις 2/1/84». Στη συνέχεια το απόδειχνε αυτό με τρόπο ατράνταχτο.

Συμπέρασμα πρώτο: Οι προτάσεις Ντενκτάς όταν απορριφθούν στην αρχή από την ελληνοκυπριακή πλευρά, αργότερα εμφανίζονται σαν προτάσεις Κουεγιάρ που αγωνιζόμαστε να γίνουν αποδεκτές από τους... τούρκους, ενώ ο Ντενκτάς προβάλλει νέες προτάσεις δυσμενέστερες και πάει λέγοντας. Συμπέρασμα δεύτερο: Οι «προοδευτικοί» τουρκοκύπριοι δεν αντιτίθενται στην πολιτική Ντενκτάς. Απλά φοβούνται μήπως το παραξηλώσει. Παίζουν απέναντι στην ελληνοκυπριακή πλευρά, το ρόλο του «καλού βασανιστή». Συμπέρασμα τρίτο: Στην ουρά όλων αυτών το ΑΚΕΛ. Και όσοι ακολουθούν τη γραμμή του.

ΑΚΕΛικά 5

Ο Ντενκτάς ανακοίνωσε ότι θα προχωρήσει σε «γενικές εκλογές» και «δημοψήφισμα» στο ψευτοκράτος του. Σ' αυτό συμφώνησαν, τελικά, όλα τα τουρκοκυπριακά κόμματα.

Η «Χαραυγή» εξακολουθεί να επιμένει και να συμβουλεύει: «Και ποτέ μη ξεχνάμε ότι στην άλλη πλευρά της πράσινης γραμμής υπάρχουν πολλοί τουρκοκύπριοι συμπατριώτες μας, που αγωνιούν και ανησυχούν το ίδιο με μας από τη διαμελιστική πολιτική της σοβινιστικής Διοίκησης τους, της Τουρκίας και των ιμπεριαλιστών... Γι αυτό είναι καθήκον μας, στην κρίσιμη αυτή στιγμή, να προσεγγίσουμε με ειλικρίνεια και αποφασιστικότητα τις πατριωτικές δυνάμεις των τουρκοκυπρίων, για να βρούμε τρόπο να ξεπεράσουμε το αδιέξοδο...» (13/4/84).

Ποια γραμμή υποστηρίζουν οι «πολλοί τουρκοκύπριοι» το είδαμε παραπάνω. Ότι το ΑΚΕΛ τη μόνη δύναμη που μπορεί να βοηθήσει, τον ελληνικό λαό, την Ελλάδα, δυσκολεύεται να το πει, το διαπιστώνουμε για άλλη μια φορά. Για αντικατοχικό αγώνα, φυσικά ούτε λέξη.

Λευτέρης Ρτζάς

Την επόμενη μέρα ή από τώρα;

Η τεράστια παγκόσμια επιτυχία της ταινίας «Η επόμενη μέρα» δεν οφείλεται σε κάποια μεγάλη καλλιτεχνική αξία της, αλλά στη συγκεκριμένη και συγκλονιστική πληροφορία, την οποία μεταδίδει για το πώς θα ζήσει και επιζήσει(;) μια μεσαία αμερικάνικη πόλη στο ξέσπασμα ενός πυρηνικού πολέμου. Και είναι τόσο σαφές το μήνυμα και τόσο αναμφισβήτητη η πληροφόρηση, ότι αν θα γίνει η πυρηνική σύγκρουση τα πράγματα θα είναι έτσι όπως τα δείχνει η ταινία, που περνάει σχεδόν απαρατήρητο ένα άλλο μήνυμα, μια άλλη πληροφορία, που έχει όμως ιδιαίτερη αξία για τους κατοίκους της γηραιάς Ευρώπης.

Το σενάριο της πυρηνικής σύγκρουσης μας εξιστορεί ότι η κρίση που καταλήγει στον πυρηνικό όλεθρο αρχίζει μ' έναν αποκλεισμό του Δυτικού Βερολίνου από τους ρώσους. Στρατεύματα του NATO μπαίνουν στην Ανατολική Γερμανία για να σπάσουν τον αποκλεισμό, ανατολικογερμανοί προελαύνουν στη Φούλντα και κάπου ανάμεσα σε διπλωματικές νότες, διαμαρτυρίες και προσπάθειες για ειρηνική επίλυση της διαφοράς εξολοθρεύονται (δε θυμάμαι αν είναι με πυρηνικά ή με συμβατικά όπλα) το Βισμπάντεν και η Φρανκφούρτη. Και κει, διότι δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η ταινία έγινε από αμερικάνους για αμερικάνους, μπαίνει το ερώτημα: Να ρίξουν πυρηνικές ρουκέ-

τες για να προστατεύσουν την Ευρώπη ή όχι;

Προσέξτε τώρα το αμερικάνικο σκεπτικό: α) το σκεπτικό μιας κοπέλας πριν γίνει το κακό: «Μην ανησυχείτε. Για την Κούβα δε ρίξαμε πυρηνικά, ούτε για το Αφγανιστάν. Δε θα ρίξουμε τώρα για χάρη της Δυτικής Ευρώπης», β) Το σκεπτικό της Κυβέρνησης των Η.Π.Α. ήταν φυσικά η προσφυγή στο πυρηνικό της οπλοστάσιο, γ) Το σκεπτικό, το επιμύθιο της φιλειρηνικής ταινίας: Να μη γίνει ο πυρηνικός πόλεμος.

Υπάρχει όμως ένα προηγούμενο ερώτημα, που η ταινία ούτε το βάζει ούτε το απαντάει: Γιατί αποκλείστηκε το Δυτικό Βερολίνο από τους ανατολικούς; Ποιοι προκάλεσαν ένταση στις σχέσεις με τους ρώσους, οι δυτικοευρωπαίοι ή μήπως οι αμερικάνοι; Κι αν είναι (όπως πάντοτε) οι αμερικάνοι, τότε τι σημαίνει το φιλειρηνικό μήνυμα της ταινίας; Ότι η Δυτική Ευρώπη φορτώνεται τους κινδύνους μιας πολιτικής, που δεν την ελέγχει, της πολιτικής των Η.Π.Α. κι ότι αν στις Η.Π.Α. επικρατήσει το φιλειρηνικό πνεύμα το οποίο καλλιεργεί η ταινία, τότε δε θα γίνει παγκόσμιο πυρηνικό ολοκαύτωμα, παρά θα καταστραφούν μονάχα μερικές ευρωπαϊκές πόλεις: το Βισμπάντεν και η Φρανκφούρτη, σύμφωνα με το σενάριο της ταινίας, αλλά ίσως και το Ρότερνταμ, το Τορίνο, το Λίβερπουλ, ή η Θεσσαλονίκη.

Γιαυτό το δίλημμα της ταινίας δεν πρέπει να ισχύει για τους ευρωπαίους. Γι' αυτούς η ταινία αυτή (όπως εξ άλλου και χιλιάδες άλλα πραγματικά γεγονότα) πρέπει να τους πληροφορεί κάτι άλλο: Ότι πρέπει να διαλύσουν το ΝΑΤΟ. Να φτιάξουνε τη δική τους αμυντική συμμαχία και τη δική τους πολιτική ένωση της Ευρώπης. Και τότε αφού θα έχουνε τη δική τους πολιτική και τις δικές τους σχέσεις με τη Ρωσία, τότε και μόνο τότε θα μπορούν να σκεφτούν για το αν θα πρέπει ή όχι να υπάρχουν και σε περίπτωση καταφατικής απάντησης αν θα πρέπει ή όχι να χρησιμοποιηθούν (ευρωπαϊκά) πυρηνικά όπλα, από ευρωπαϊκά κέντρα αποφάσεων για την προάσπιση εναντίον οποιουδήποτε της Φρανκφούρτης του Μπορντώ ή του Μπέργκεν.

Φωτεινή Παπαδοπούλου